

P Á L Y A M Ű

a Gyulai Törvényszék Büntető Kollégiuma kollégiumvezetői álláshelyére

az Országos Bírósági Hivatal Elnöke által 207.E/2020. (V. 7.) OBHE határozattal kiírt pályázathoz

**A jó vezető arra biztatja követőit, hogy azt mondják el neki,
amit tudnia kell, ne pedig azt, amit hallani akar.**
John C. Maxwell

dr. Varga Magdolna

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 76. (I) bekezdés a) pontja szerint az OBH elnöke a központi igazgatási feladatként meghatározza az igazgatás hosszú távú feladatait és a megvalósításukat szolgáló programot. Az alapvető stratégiai cél, a bírósági szervezet alkotmányos, a harmadik hatalmi ágat megtestesítő alaptevékenységéhez tapad, amely szerint „a bíróságok a döntéseiket egységes jogalkalmazási gyakorlatot folytatva, ésszerű időn belül hozzák meg, függetlenül attól, hogy az ország mely pontján folyik az eljárás”. A bíróság alapfeladata, hogy a hatáskörébe utalt ügyeket függetlenül, tisztességesen és nyilvánosan – szükség szerint tárgyaláson –, ésszerű határidőn belül bírálja el. (Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés) Az alapkövetelménynek hatékony teljesítését szolgálják a megfelelő feltételek biztosításán keresztül, az alapvető célhoz képest eszközként definiálható további stratégiai célok.

- ❖ a bíróságok az alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék — a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítéelkezzenek,
- ❖ az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása,
- ❖ tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása, _ a bírósági szervezet integritása, az ítéelkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége,
- ❖ a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése,
- ❖ a képzési rendszer fejlesztése, együttműködés a többi hivatásrendekkel.

A Gyulai törvényszék elnöke – pályázatából és a kinevezését követően végzett munkájából kitűnően az Országos Bírósági Hivatal elnökének stratégiai céljaival egyetért, és azokhoz kapcsolódóan fogalmazta meg saját, a Gyulai Törvényszéken megvalósítandó céljait az alábbiak szerint:

Az OBH elnökének stratégiai céljai	Az OBH elnökének stratégiai céljaihoz kapcsolódó céljaim a Gyulai Törvényszéken
A bíróságok az alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék — a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítéelkezzenek	Hatékonyság, a bírák adminisztrációs terhének csökkentése, team ügyintézés
Az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása	Arányos munkateher, mindenki a képzettségének megfelelő munkát végezze
A tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása	Zöld Bíróságok”, Informatikai innováció

A bírósági szervezet integritása, az ítélezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége	Nyilvánosság a tárgyalóteremben és azon kívül, az igazgatási munka transzparenciájának növelése
A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése	Internetes fejlesztések, elektronikus ügyintézés, szolgáltató bíróság
A képzési rendszer fejlesztése, együttműködés a többi hivatásrendekkel	Gyulai tudományos műhely létrehozása

A Bszi. 155. § a leglényegesebb igazgatási feladatokat tételesen delegálja a kollégiumnak, mint bírói testületnek. Ezek a magasabb bírói álláspályázatok véleményezése, a bíró szakmai tevékenységének értékelése, az ügyelosztási terv és bizonyos vezetői álláspályázatok véleményezése és a vezetői vizsgát kezdeményezése.

Az igazgatási teendők mellett azonban a kollégium leglényegesebb feladata felfogásom szerint a szakmai munka, az ítélezés egységességének megteremtése. Ennek érdekében feladat, hogy az ítélező perbírót a kollégium közvetlenül segítse abban, hogy a magasabb bírói fórumon, végső soron a Kúrián már megszületett jogegységként kezelendő értelmezések a napi ítélezést segítő, orientáló ismertté váljanak. Másfelől a kollégiumi munka eredményeként a kollégiumvezetőnek a felsőbb bíróság felé jeleznie kell a saját ítélezési szintjén és a kollégium alá tartozó alsóbb szintű bíróságokon feltárt jogegységi zavart, ezzel elindítva a Bszi. 26. §-ában leírt azon szabályozott igazgatási mechanizmust, amely végső soron a jogegységért felelős Kúriához vezet el.

A bíróságok igazgatásáról szóló 6/2015. (XI. 30.) OBH utasítás (továbbiakban Igazgatási Szabályzat) 28. § (2) bekezdésében az Országos bírósági Hivatal Elnöke a kollégiumvezető igazgatási, valamint a szakszerű és időszerű ítélezéshez szükséges feladatait, ezáltal felelősségét a Bszi. alapján tételesen meghatározza.

A szakmai munka érdekében:

- ❖ összehívja a kollégium ülését és gondoskodik a napirendhez kapcsolódó előterjesztés előkészítéséről,
- ❖ az egységes jogalkalmazási gyakorlat elősegítése érdekében figyelemmel kíséri és elemzi a bírák és a másodfokú ügyeket tárgyaló tanácsok ítélezési tevékenységét,
- ❖ összegyűjti és elemzi, szükség esetén a kollégium elé terjeszti a vitás jogalkalmazási kérdéseket,
- ❖ évenként összegzi a másodfokú ügyeket tárgyaló tanácselnökök feljegyzéseinek általánosítható tapasztalatait, hasznosításukat előkészíti,
- ❖ irányítja és szervezi a tanácselnöki feljegyzések ismertetését,

- ❖ ellátja a jogegységi eljárással összefüggő, a Bszi. 26. § (3) bekezdése szerinti feladatokat, az elvi határozatokat (elvi döntéseket) rendszerezi, elemzi,
- ❖ javaslatot tesz - a szolgálati út betartásával - a jogalkalmazás egységének biztosítása érdekében az ítélőtábla elnökének a jogegységi eljárás indítványozására,
- ❖ ellátja a bírósági határozatok anonimizálásával és közzétételével kapcsolatban a bíróságokra háruló feladatok végrehajtásáról szóló OBH utasításban számára meghatározott feladatokat,
- ❖ tanácselnöki értekezleteket tart a kollégiumi ülés összehívásának előkészítése, a jogegység előmozdítása, a vitás jogalkalmazási kérdések elemzése, a tanácselnöki feljegyzések általánosítható tapasztalatainak hasznosítása céljából (Szabályzat 164. §),
- ❖ köteles tájékoztatni a kollégiumi ülések emlékeztetőivel vagy jegyzőkönyveivel az alsóbb fokú bíróságok vezetőit (Szabályzat 163. §).

Az időszerűség és a szakszerűség biztosítása érdekében:

- ❖ ellenőrzi a kollégiumon belül az eljárási határidők és ügyviteli szabályok megtartását, ennek érdekében betekint az eljáró bíró vagy a tanácselnök által a Bűsz. előírásai szerint vezetett nyilvántartásba; a törvényszék kollégiumvezetője e feladatot a kollégium illetékességi területéhez tartozó járásbíróságokon is ellátja,
- ❖ ellátja a bírósági titkárok, a bírósági fogalmazók, a bírósági ügyintézők és az egyéb igazságügyi alkalmazottak képzésének szakmai irányítását, felügyeletét,
- ❖ közreműködik a bírák ítélkező tevékenységének vizsgálatában, a bírák munkájának értékelésében.

Az integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége érdekében:

- ❖ részt vesz a közérdekű bejelentések és a panaszügyek intézésében,
- ❖ javaslatot tesz fegyelmi, kártérítési eljárás kezdeményezésére, megindítására,
- ❖ évente beszámol a kollégiumnak és a törvényszék elnökének a pályázatához csatolt pályaműben szereplő tervek megvalósulásáról, a megelőző naptári évben kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről,
- ❖ köteles tájékoztatni a kollégiumba beosztott bírókat és igazságügyi alkalmazottakat az őket érintő igazgatási információkról (Szabályzat 158. §).

A szervezet fejlesztés érdekében:

- ❖ előterjeszti - a szolgálati út betartásával - az ítélkezést segítő, támogató, központi intézkedést igénylő javaslatát, különösen a képzés, jogszabályalkotás, szabályzatalkotás, -módosítás körében,
- ❖ köteles tájékoztatni minden intézkedést, döntést vagy állásfoglalást igénylő adatról azt a bírósági vezetőt, akinek az intézkedés, a döntés vagy az állásfoglalás a hatáskörébe tartozik (Szabályzat 151. § (1) bekezdés)

A Gyulai Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzata további feladatokat is telepít a kollégiumvezetőre, így:

- ❖ a soronkívüli ügyek 3 havonkénti ellenőrzését,
- ❖ elvi jelentőséggel bíró határozatok rendszerezését,
- ❖ távollét esetén a törvényszék elnökhelyettesének helyettesítését,
- ❖ kollégiumba beosztott bírók és alkalmazottak szabadságolási kérdései,
- ❖ szükség esetén a túlmunka elrendelésének kezdeményezése
- ❖ sajtószóvivői tevékenység,
- ❖ az igazságszolgáltatásban közreműködő hivatásrendek szakmai vezetőivel való együttműködés.

Nyolc éve vagyok a Békéscsabai Járásbíróság elnöke, előtte 4 évig elnökhelyettese voltam. E bíróság nagyobb helyi bíróság, a járásbíróságok között a legnagyobb engedélyezett bírói létszámmal bír a törvényszéken, elhelyezkedésének és méretének köszönhetően több speciális feladata is van. Így a törvényszék elnökének kijelölése alapján a törvényszék területén kizárólagosan végzi a titkos információgyűjtés és a leplezett eszközökkel kapcsolatos bírósági hatáskörbe utalt feladatokat; központi szabálysértési bíróságként intézi a szabálysértési gyorsított eljárásokat; a vádemelés előtti büntetőbírósági hatáskörbe tartozó ügyek 75-80 %-ának elbírálást; a 2 napot meghaladó munkaszüneti időszakokban felmerülő távollétes ügyek és a pszichiátriai betegek kényszer gyógykezelése kivételével folyamatosan biztosítja a pihenő és munkaszüneti napokon a készenlétet és ügyeletet, beleértve ebbe a más járásbíróság által kibocsátott elfogatóparancsok miatti bírói készenlétet is. A speciális feladatok ellátása az igazgatás terén is speciális, más járásbíróságon nem előforduló intézkedéseket követelnek meg.

A központilag engedélyezett létszámkeret meghatározása az Országos Bírósági Hivatal elnökének, a törvényszéken belüli elosztása pedig a törvényszék elnökének jogköre. Így járásbírósági elnökként folyamatos feladat az engedélyezett és tényleges dolgozó munkaerő között a feladatok optimalizál elosztása, szükség szerinti átosztása, a munkafolyamatok hatékonyságának növelése a rendelkezésre álló munkakapacitás lehető legjobb kiaknázása. Hasonló feladatot jelent a tárgyi feltételek biztosítása és elosztása. Sok tapasztalatot szereztem abban, hogy a munkaerő optimalizálása folyamatos feladat, és a változásokra időben kell reagálni. A változást lehet egy-egy dolgozó rövid vagy hosszú távolléte, az ügyek érkezésében eseti vagy tartós jelleggel felmerülő körülmény vagy jogszabályváltozás. A reagálás akkor hatékony, ha az gyors, de nem elkapkodott, a változás mértékének megfelelő, átgondolt és tervezett. A rövid távú változásokat leginkább azzal lehet kezelni, ha a munkatársakban kialakításra kerül a rugalmasság és annak a készsége, hogy a napi rutinná váló feladatok mellett más munkakörökben ellátandó feladatokat is meg tudnak oldani. A hosszú távú folyamatokra (tartós távollét, jogszabályváltozás, többletfeladat keletkezése) proaktívan kell reagálni, előzetesen felmérve a hatásokat, ha kell beavatkozni a fennálló állapotba, és ha meghaladja a saját hatáskörben rendelkezésre álló lehetőségeket, akkor indokolt előterjesztésekben kell jelezni az ítélkezési célokat veszélyeztető problémát.

Ezek a beavatkozások helyi szinten is, bizonyos fokú menedzszerszemlélet szerint történtek az eddigi elnöki ténykedésem alatt. A helyes igazgatási döntések kulcsa, hogy a

meglévő állapotokról pontos információk álljanak rendelkezésre, ezért a lehetséges változtatások irányát és hatásait pontosan kell felmérni, és ehhez képest a bíróság összszervezeti szempontjából a leoptimalisabb megoldást kell megtalálni, amely biztosítja az időszerűség és a szakszerűség terén megszerzett eredmények fenntartását, azok javítását, kritikusabb helyzetben az időszerűségi mutatók minél kisebb mértékű csökkenését.

Vezetőként mindig tisztában voltam azzal, hogy a döntés felelőssége az enyém, azonban soha nem képzeltem azt, hogy az én zsebemben van a „bölcsök köve”, és azt sem, hogy minden pillanatban minden szükséges információ a rendelkezésemre áll. A Békéscsabai Járásbíróságon - beosztástól függetlenül - összetartó, egymásra is odafigyelő, erősen motivált munkavállalói csapat alakult ki. Ennek is köszönhető, hogy a kollégák a legtöbb esetben maguk is felismerik a problémát, azt jelzik, és gondolkodnak a lehetséges megoldáson is. Különösen a hosszabb távú változtatások esetén folyamatos kommunikációval gondoskodom arról, hogy a kollégák megkapják az őket érintő információkat, megismerjék a megoldandó feladatot, így elérve, hogy akár kifejezett kérés nélkül is javaslatokkal éljenek. Tapasztalatom szerint az így meghozott döntések elfogadása szélesebb körű; még akkor is, ha egyes kollégák egyéni érdekei háttérbe szorulnak, a döntés elfogadottabbá válik.

Az eddigi vezetői tevékenységemben a transzparenciára, a vélemények meghallgatására, a javaslatok mérlegelésére nagy hangsúlyt fektettem, és a jövőben is fontos munkamódszer lesz, mivel tapasztalatom szerint a befektetett idő és energia számos előnnyel jár. A módszer hatékonyságát igazolja a Békéscsabai Járásbíróság eredményessége és a nyugodt - jelentős és hosszútávon elmergesedett ellentételtől mentes - munkakörnyezete.

Pályaművem további részében az Országos Bírósági Hivatal elnökének és a Gyulai Törvényszék elnökének a stratégiai céljai — és az ahhoz hozzákapcsolt további céljaim — mentén haladva kívánom bemutatni a büntető kollégium jövőbeni működésével kapcsolatos elképzeléseimet, terveimet.

I.

Ítélezés időszerűsége és megalapozottsága

/Hatékonyság, a bírák adminisztrációs terhének csökkentése, team munka/

A bíróságok alkotmányos kötelezettsége, hogy a független bírók, a kijelölt titkárok magas színvonalon és időszerűen ítéلkezzenek. Az ítélezés megalapozottsága és időszerűsége két olyan mércéje a bírósági és önálló hatáskörben eljáró titkár tevékenységének, melyek csak együttesen kezelhetők. A bírónak és a titkárnak a törvényes határidőben, szabályos eljárás után kell meghoznia a szakmailag megalapozott döntését.

E kettős követelmény teljesítésének előfeltétele az ügyteher arányos elosztása. A törvényszék területén az elnök évek óta az országos „Érkezett ügyek száma egy engedélyezett bírói létszámra” megalkotott aránytáblák mintájára törvényszéki szinten nem csak ezt a mutatót, de a ténylegesen dolgozó bírói, titkári és a tisztviselői/írnoki

(adminisztratív) létszámra vetített aránytáblákat állít össze negyedéves gyakorisággal, amellyel az elosztható létszám, a mozdítható státuszok telepítése és a kirendelések szükségessége kérdésében meghozott döntéseit alapítja.

A rendelkezésre álló státuszok számával kapcsolatos jogkörök kizárólag az OBH elnöke, azok törvényszéki szinten való elosztása a törvényszék elnökének jogkörébe tartoznak, így a kollégiumvezető mozgástere csak az engedélyezett és tényleges dolgozó munkaerő optimalizálásban, hiány esetén - ha annak hosszútávú kihatásai lehetnek a stratégiai cél megvalósítására - az indokolt előterjesztések készítésében merül ki. Ez azonban közel sem elhanyagolható jelentőségű feladat, mert a rendelkezésre álló humánerőforrás belső átszervezése képes tartalékokat felszabadítani, illetve a döntési jogkört gyakorló személlyel közölt pontos és releváns információ vezet el a létszámkérdéseknél is leghelyesebb döntéshez.

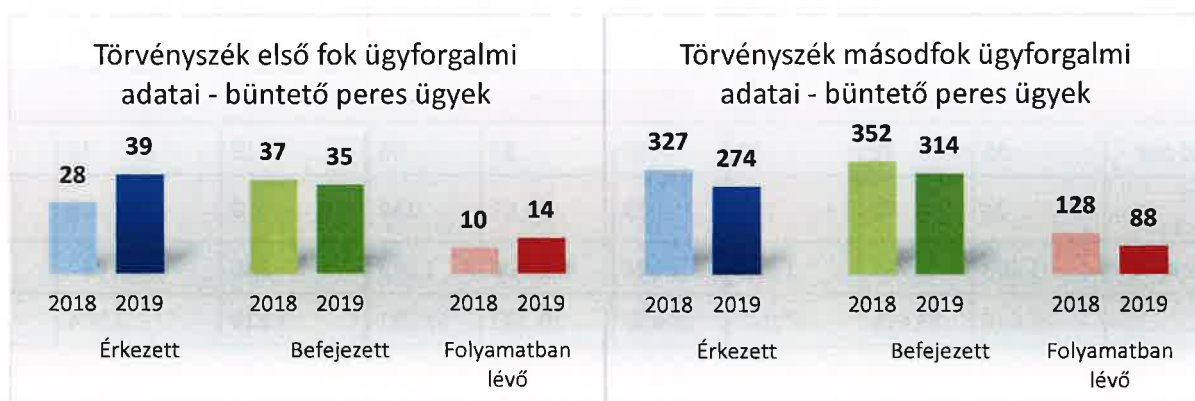
A szükséges létszám megállapításához és megítéléséhez alapadat az ügyforgalom.

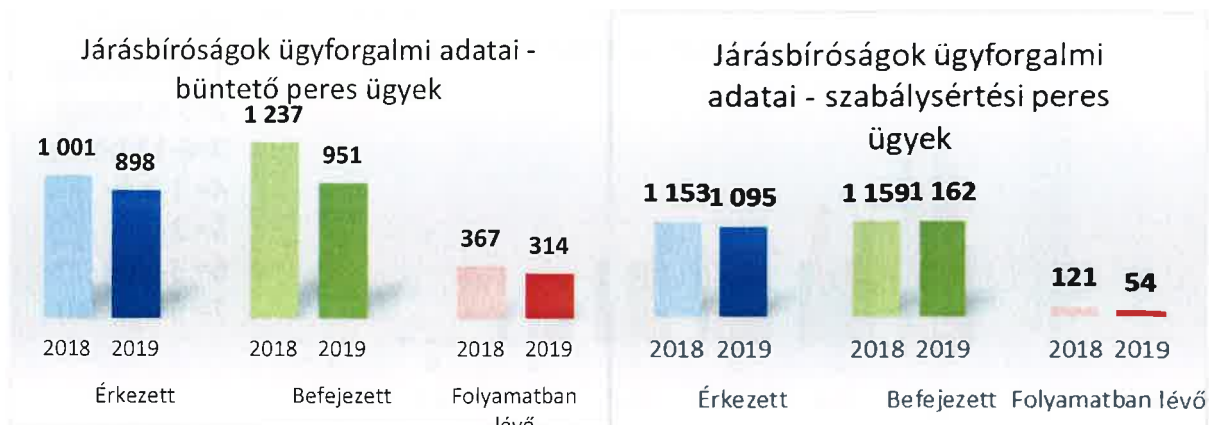
Az ügy tárgya	Érkezett			Befejezett			Folyamatban lévő		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Járásbíróságok									
Büntető per	1 371	1 001	898	1 382	1 237	951	603	367	314
Szabálysértési per	1 528	1 153	1 095	1 483	1 159	1 162	127	121	54
Büntető nemperes	2 334	2 105	2 207	2 339	2 108	2 218	128	125	114
Szabálysértési nemperes	11 594	11 563	10 258	10 836	12 018	10 690	1 791	1 336	904
Törvényszék									
Fellebbezett ügyek									
Büntető per	360	327	274	383	352	314	153	128	88
Szabálysértési per	18	19	7	17	20	4	1	0	3
Büntető nemperes	731	593	662	735	577	655	21	37	44
Elsőfokú ügyek									
Büntető per	35	28	39	30	37	35	19	10	14
Büntető nemperes	24	70	119	29	67	119	0	3	3
BV ügyek ⁵	1 648	1 757	1 518	1 604	1 706	1 643	386	437	339
	19.643	18.616	17.077	18.838	19.283	17.791	3.229	2.564	1.877

Egyértelműen látszik, hogy a büntető és szabálysértési peres ügyekben az elmúlt években csökkenés állt be a törvényszék területén, azonban ez az országos tendenciával egyirányba mozdult. Az országos és a törvényszéki adatokat tekintve

2017. évről 2018. évre a csökkenés (növekedés) mértéke(%)			
		országosan	törvényszék területén
Peres ügyek	járasokon	77,2	73
	törvényszéki elsőfok	82,7	80
	törvényszéki másodfok	86,6	90,8
Nemperes büntető ügyek	Járasokon	98,8	90,0
	törvényszéki elsőfok	140,8	291,7
	törvényszéki másodfok	99,3	81,1
2018. évről 2019. évre a csökkenés (növekedés) mértéke százalékosan			
		országosan	törvényszék területén
Peres ügyek	járasokon	81,0	89,7
	törvényszéki elsőfok	103,3	139,3
	törvényszéki másodfok	87,4	83,8
Nemperes büntető ügyek	Járasokon	105,7	104,8
	törvényszéki elsőfok	137,3	170,0
	törvényszéki másodfok	101,5	111,6

Úgy tűnik, hogy az országos csökkenési (növekedési) mutatókhoz képest a Gyulai Törvényszék azon törvényszékek közé tartozik, ahol a 2018. évi, az új büntetőeljárási kódex hatálybalépése miatti ügyérkezés csökkenési trendje nem folytatódott, az elsőfokú peres érkezés erősödött. Külön kiemelandő, hogy a törvényszék büntető és szabálysértési ügyszakában a „befejezési kedvet” kevésbé befolyásolta a csökkenő érkezés, az bírók és a titkárok munkaintenzitását ez nem lassította le, így a folyamatban lévő ügyek száma ennek megfelelően csökkent.

A Gyulai Törvényszéken a Békéscsabai és a Gyulai Járásbíróság speciális helyzetben van a büntető nemperes és a szabálysértési ügyek vonatkozásában. A Békéscsabai Járásbíróság bírái látják el a nyomozási bírói feladatokat az egész törvényszék területére, kivéve a várhatóan Békéscsabai Járásbíróság hatáskörébe és illetékességi körbe tartozó büntetőügyekben. A várhatóan Békéscsabai Járásbíróságon megemelésre kerülő vádak megelőző nyomozási bírói feladatokat a Gyulai Járásbíróság látja el. A szabálysértési ügyszakban a pénzbírság és közérdekű munka átváltoztatására irányuló ügyek intézésre a törvényszék elnöke a Gyulai Járásbíróságon létrehozta a Központi Szabálysértési Bíróságot, így ezen ügycsoportba tartozó valamennyi nemperes szabálysértési ügy itt kerül elintézésre. A szabálysértési peres ügyek közül a bíróság elé állításban intézendő, úgynevezett gyorsított ügyekre azonban a törvényszék elnöke a Békéscsabai Járásbíróságot jelölte ki.

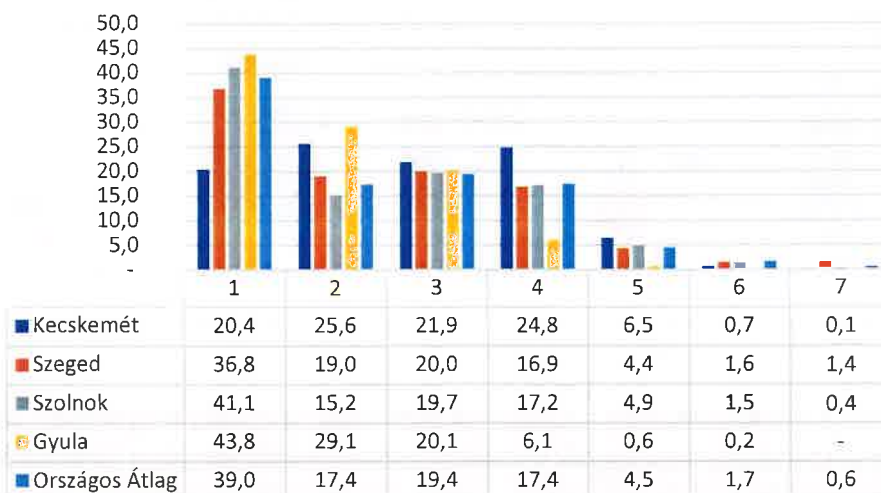
E két körülmény alapvetően befolyásolja a Békéscsabai Járásbíróságon szükséges büntető bírói, illetve a gyulai Járásbíróságon szükséges titkári létszámot.

Időszerűség

Az alábbi kimutatások a 2019. évi összes ügyön belüli százalékos pertartam szerinti eloszlást mutatja be az Országos Bírósági Hivatal éves statisztikai kimutatása alapján a Szegedi Ítéltábla illetékessége alá tartozó törvényszékek és az országos átlag adatainak feltüntetésével

Az 1-3 oszlopcsoport az éven belül befejezett és folyamatban lévő ügyek arányát mutatja, amelyeknél a kívánatos a minél magasabb arány, míg a 4-7 oszlopcsoportok az éven túl befejezett és folyamatban lévő ügyeket mutatják, ahol a minél kisebb érték a cél.

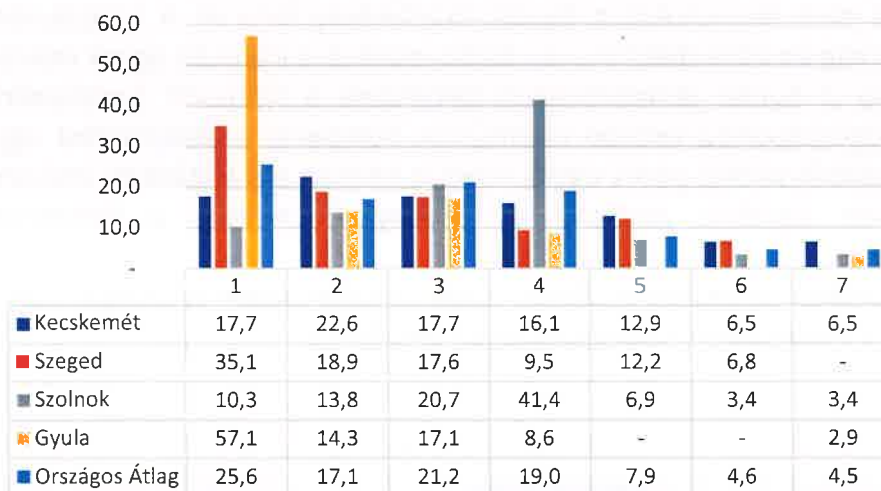
Járás elsőfok, befejezett ügyek pertartam eloszlása

Pertartam:

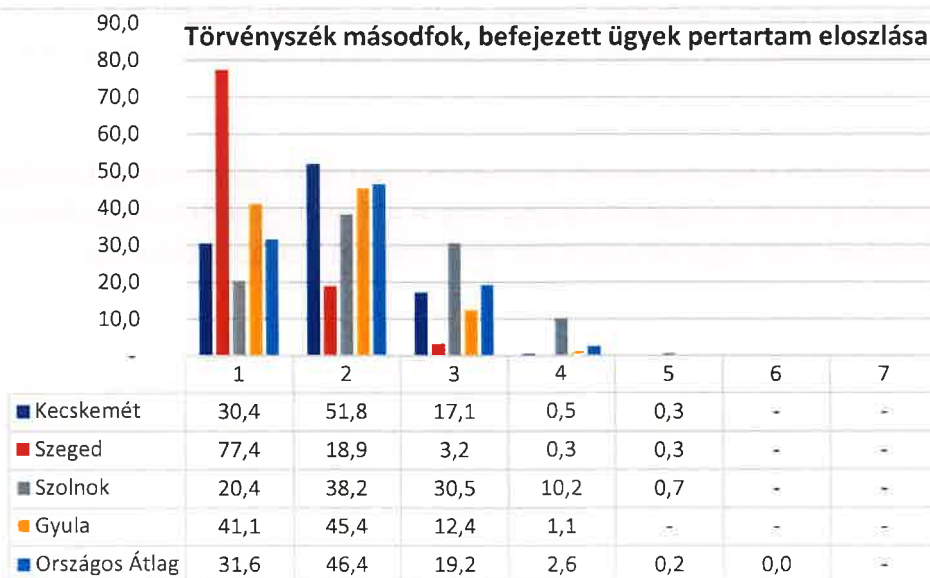
- 1= 0-3 hónap
- 2=3-6 hónap
- 3=6-12 hónap
- 4= 1-2 év
- 5= 2-3 év
- 6= 3-5 év
- 7= 5 év felett

Törvényszék elsőfok, befejezett ügyek pertartam eloszlása

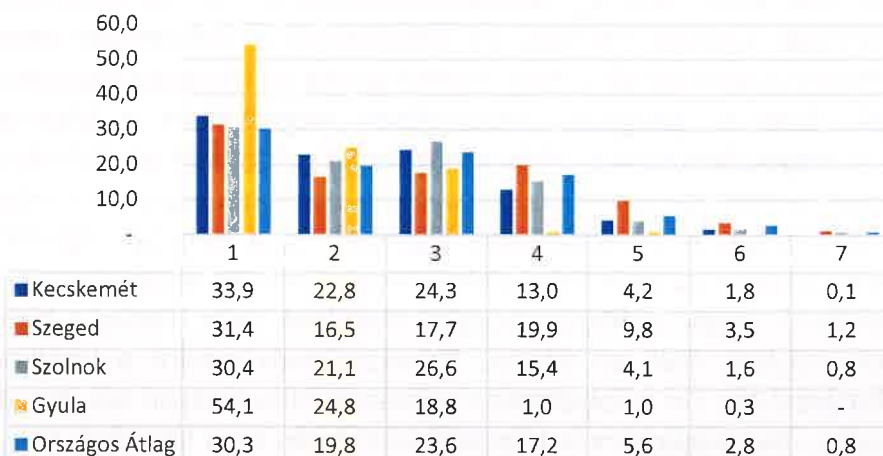

Az 5 év felett befejezett ügy 2,9 %-os arányát egyetlen ügy okozta, amelyet a Kúriai felülvizsgálat során évekkel a jogerőre emelkedést követő helyezett hatályon kívül.

Törvényszék másodfok, befejezett ügyek pertartam eloszlása

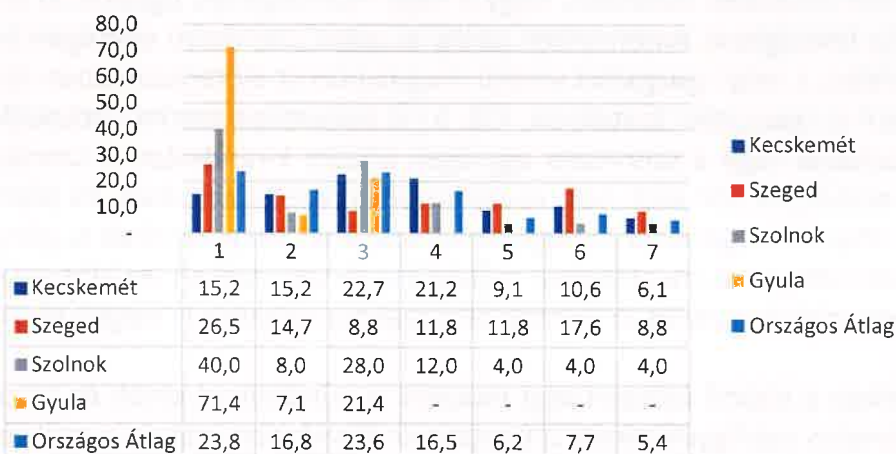
Járás elsőfok, folyamatban maradt ügyek pertartam szerinti eloszlása

Pertartam:

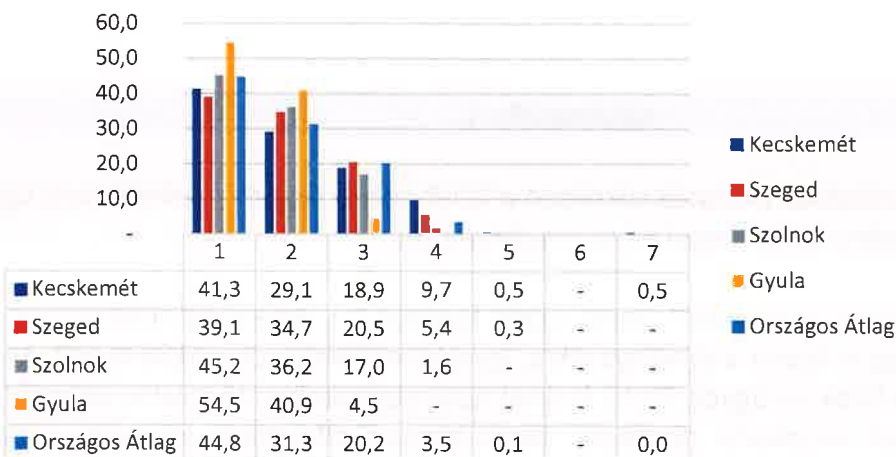
- 1= 0-3 hónap
- 2=3-6 hónap
- 3=6-12 hónap
- 4= 1-2 év
- 5= 2-3 év
- 6= 3-5 év
- 7= 5 év felett

Törvényszék elsőfok, folyamatban maradt ügyek pertartam eloszlása

Az elsőfokú ügyek között nem volt éven túl folyamatban lévő ügy a törvényszéken, és az ügyek 78,5 %-a fél évnél fiatalabb, amely az országos 40,5%-os arányt messze meghaladja.

Törvényszék másodfok, folyamatban maradt ügyek pertartam eloszlása

A másodfokú peres ügyek 95,4 %-a fél éven belüli. Ezzel az országos 76,2 % átlagot is messze meghaladta.

Az országos viszonylatban is vitathatatlanul kiemelkedő időszerűségi mutatók hosszú évek óta trendszerűek a Gyulai Törvényszék területén. Köszönhető ez a Gyulai Törvényszék területén már több mint egy évtizede bevezetett, ma már tradicionális ellenőrzési és figyelemmel kíséresi rendnek. És köszönhető a mindenkori vezetők elhivatottságának, amellyel a rendszer által megkövetelt igazgatási munkát folyamatosan fegyelmezetten végzik. Ezek az igazgatási intézkedések megkövetelik a folyamatos figyelemmel kísérést, a negyedéves bíróra, titkára lebontott ügyforgalmi jelentéseket, és az elmaradások okainak tételes igazgatási vizsgálatát; a soronkívüli ügyekben megtett intézkedések havi ellenőrzését. A transzparencia jegyében is, a bíróság negyedéves ügyforgalmi jelentéseit a bírókkal és titkárokkal elektronikusan mindig megosztottam. Így minden érintett közvetlenül megvizsgálhatja, hogyan alakulnak saját, illetve a bíróság összeredménye vonatkozásban ezek az adatok. Tapasztalatom szerint e körülmény jelentős motivációs hatással bír. De a folyamatos számszaki kimutatáson túl, az ügyek jellegzeteségeire, súlyára, munkaigényére is kiterjedő ellenőrzés teszi lehetővé, hogy az ügyek kiosztását végző vezető az ügyek súlyozása és az arányos munkateher biztosítása érdekében az Igazgatási Szabályzat 116. § (1) bekezdés g) és k) pontjai alapján az érkezési sorrendtől eltérve az elnehezült referádájú bíró(k) esetében a következő időszakban a kiosztás megfelelő mérséklésével biztosítsa, hogy a nagy munkaigényű ügyeket az adott bíró időszerűen tudja feldolgozni. Amennyiben pedig az adott szervezeti egységen belül ez sem jelent megoldást a helyi igazgatási vezető megalapozott előterjesztésben kéri a törvényszék elnökétől az Igazgatási Szabályzat 133. § (5) bekezdése szerinti intézkedést, álláshely átcsoportosítását vagy a szervezeti egységek közötti kirendelést. A szervezeti egységek közötti kirendelések bár azok nem kevés körültekintést igényelnek, és jelentős számban a bírók és titkárok megértésének, együttműködésének megszerzését is igénylik, kialakított jól működő rutinoknak megfelelően működik a törvényszéken. Az időszerűség biztosítása érdekében szükség szerint az érintett bíró szakmai segítése is megtörténik.

A Gyulai Törvényszéken a kitűnő időszerűségi mutatók a mindenkori elnök és korábbi kollégiumvezetők töretlen odafigyelésének, a bevezetett ellenőrzési utak és a szükséges intézkedések kellő időben történő meghozatalának köszönhetők.

- ❖ Egyértelmű a célkitűzés, hogy az időszerűség terén elért eredményeinket meg kell őrizni.

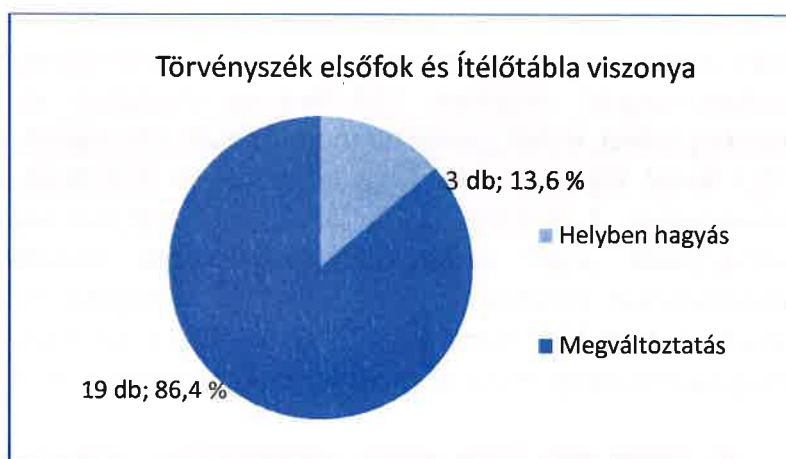
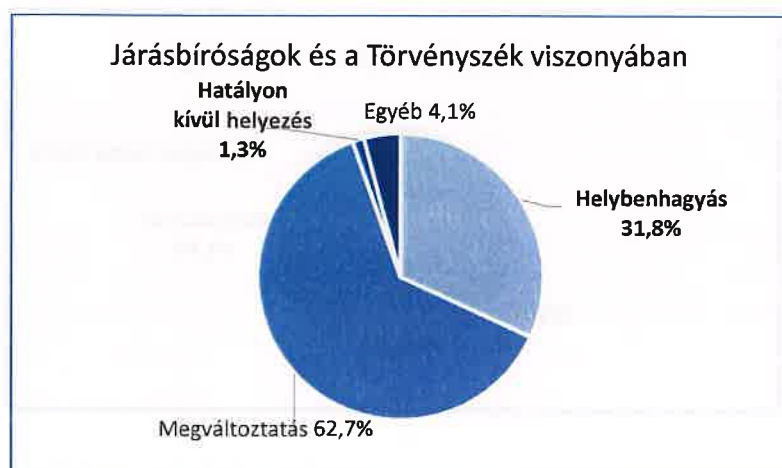
Szakszerűség

A szakszerűséget statisztikai mutatók tükrében a fellebbezési ráta és a fellebbezett ügyek elbírálásának eredményén keresztül lehet megjeleníteni.

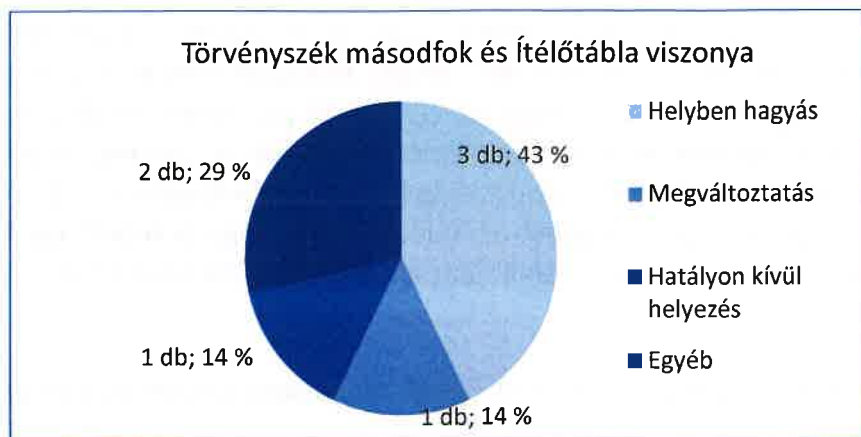
A 2019. évben a Járásbíróságok 951 peres ügyet fejeztek be, amelyhez képest csak 279 peres másodfokú ügy érkezett a törvényszékre, így a fellebbezési ráta 28,88 % volt. Amely azt mutatja, hogy a felek az ügyek 71,12 %-ánál belenyugodtak a döntésbe, az elsőfokú bíróság meggyőzően indokolta döntését. Nem szabad elfelejteni azt sem, hogy a büntetőügy sajátosságából fakadóan az ügyész valamennyi perben jelen van. Az ügyészség alkotmányos feladatai közzé tartozik az eljárásjogi és anyagi jogi értelemben is a

törvényesség őrzése, köteles közreműködni abban, hogy a bíróságok határozatai megfeleljenek az Alaptörvénynek és a törvényeknek¹, amely feladatát többek között a jogorvoslat útján gyakorolja. Így kimondható, hogy az elsőfokon jogerősen meghozott büntető ítéletek nem pusztán az eljárás egyéb szereplői elvárásainak (terhelt, védő, sértett) feleltek meg, hanem az alapvető szakszerűségi követelményeknek is. A törvényszéken befejezett 35 peres ügyhöz képest az ítélőtáblára 31 ügy érkezett, így a fellebbezési ráta itt 88,6%. Ez nyilvánvalóan a törvényszéki elsőfokú hatáskörbe tartozó ügyek jellegéből ered.

A másodfokú elbíráláson és felülvizsgálaton átesett ügyek megalapozottsági adatait az alábbi diagramok mutatják.

¹ Az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény 21. §

A másod- és harmadfokú megalapozottsági mutatókkal az időszerűségi mutatókkal ellentétben közel sem büszkélkedhet a törvényszék. Az ügyforgalmi adatok részletes elemzéséről készült kimutatás szerint a törvényszék elsőfokú ügyeinek ítéltáblai helybenhagyási rátájának 13,6 %-a az országban az utolsó előtti helyre utalta a törvényszéket, ennél gyengébb mutatót csak a Budapest Környéki Törvényszék produkált 12,7 %-kal. Fájdalmasabb, hogy az országos 30,4 %-os átlagától is messze elmaradt a törvényszék. A járásbírók törvényszéki helybenhagyási rátája némileg jobb, itt a törvényszék „csak” a negyedik leggyengébb mutatóval rendelkezik a 31,8 %-os eredménnyel, azonban ez messze elmarad a legjobb 59,5 %-os aránytól, és az országos átlag is 6 %-kal magasabb, 37,8 %. Ezért az időszerűség megtartása mellett a megalapozottsági mutatók javításán még dolgoznia kell a törvényszéknek.

- ❖ Ennek első lépés annak megvizsgálása, hogy a megváltoztatások nagy arányát milyen körülmények okozzák. A másodfokú határozatok tételes vizsgálatával kiszűrhető, hogy a megváltoztatást a helytelen minősítés, a szankció nem megfelelő alkalmazása, avagy a járulékos kérdések körébe eső nem megfelelő döntések okozták. Az okok feltárását követően lehet következtetéseket levonni arra, hogy melyek az alapvető okok (a helytelen joggyakorlat, pontatlan vagy bizonytalan jogértelmezés, az elsőfokú bírók nem kellő odafigyelése, stb). Az okok feltárását követően pedig a kollégium célirányosan tud azon dolgozni, hogy az első- és a másodfokú döntések közötti eltérés csökkenjen.

A szakszerű, magas színvonalú ítélkezés letéteményese a kollégium. Ez a kollégiumvezetőre számos feladatot ró, így a kollégiumi ülések megfelelő előkészítését, a kollégiumi döntést igénylő kérdések időszerű és szakszerű megvitatását, és a folyamatos tájékoztatást. Rendkívül fontos azon feladatok folyamatos teljesítése, amely szerint a kollégiumvezető köteles a másodfokú ítélkező tanácsok ítélkezést, az ítélőtábláról és Kúriáról visszaérkező ügyeket folyamatos figyelemmel kísérni, észlelni, ha jogkérdésben jelentős döntés született. Véleményem szerint azonban nem csak a törvényszék területén indult ügyekben hozott fontos döntéseket kell ismernie, kutatnia a kollégiumvezetőnek, hanem a felettes bírósága, az ítélőtábla joggyakorlatát bármely törvényszéket is érinti a döntés, valamint a Kúria bármely bíróságot érintő döntését. Fontos időben észlelnie, ha akár a törvényszéken, akár valamely alsóbb fokú bíróságon vitás jogalkalmazási kérdés merül fel, vagy helytelen gyakorlat van.

A jogkérdésben jelentős döntések vonatkozásban a kollégiumvezető feladata a gyors és szakszerű tájékoztatás az érintettek irányába, amely nem csak a kollégiumi üléseken való ismertetésben merülhet ki. Úgynevezett kibővített kollégiumokra ritkábban kerül sor, egy-egy ülés között több hónap is eltelhet. A tájékoztatásnak ma már az informatikai környezetünk kimagasló színvonala mellett, az Igazgatási Szabályzatban is rögzítetten számos egyéb formája is lehet, amely nem csak az időszerűséget és a visszakereshetőséget garantálja, de a környezet kisebb terhelését is biztosítja. A kollégiumi döntéseket igénylő vitás jogalkalmazási kérdésekben pedig biztosítani kell, hogy a megfelelően előkészített ülésen, szakszerű és időben rendelkezésre bocsátott előterjesztéseken keresztül, érdemi vita után, kiérlelt döntés születessen. Ehhez megfelelő eszközök állnak a kollégiumvezető rendelkezésére; például a tanácselnöki értekezletek, amelyek nem csak a kollégiumvezető észlelését, hanem a problémák valós súlyának felmérést, és a kollégiumi ülés megfelelő előkészítést is hatékonyan tudja segíteni. Másfelől nem csak kötelező, de hasznos eszköz is az ítélőtábla és az ítélőtábla illetékessége alá tartozó törvényszékek szakmai vezetőinek, szükség szerint az igazságszolgáltatásban a bírósággal együttműködő szervek szakmai vezetőinek meghívása és tanácskozásba való bevonása.

A Bszi. és Alaptörvényi rendelkezések alapján az egységes ítélkezés végső letéteményese a Kúria, azonban a Bszi. és annak végrehajtását segítő Igazgatási Szabályzat rendelkezései szerint a Kúria e munkáját az alsóbb fokú bíróságoknak kell hathatósan segítenie: a szakmai-igazgatási út betartásával a vitás, vagy megvizsgálásra érdemes kérdések Kúriához való felterjesztésével. A Kúrai jogegység teremtő eszközei közül kettő változatlan, a joggyakorlat-elemző csoportok munkája, és a jogegységi határozatok. A korábbi bíróságok igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény korábban szabályozta a kollégiumi véleményt és az elvi bírósági határozatot is, amely mellé a Bszi. két új eszközt is biztosított 2020. március 31. napjáig, a bírósági joggyakorlat-elemző csoportok összefoglaló véleményét és az az elvi bírósági döntés közzétételét. A Bszi. új, 2020. április 1. napjától hatályos 27/A. §-a kimondja, hogy bírói testület, bírósági vezetők, illetve bírák tanácskozása nevében nem tehető közzé olyan jogértelmezési célú állásfoglalás, amelynek meghozatalára a törvény nem ad felhatalmazást, továbbá megszünteti az elvi határozat és elvi döntés rendszerét. Helyette a jogalkotó bevezette a Bszi-be és az eljárási kódexekbe a jogegységi panasz eljárást, azzal az előterjesztői indokolással, amely szerint

az egységes és az Alaptörvénnyel összhangban álló joggyakorlatot elsősorban nem igazgatási eszközök, hanem a Kúria döntésének kötelező ereje biztosítja. A törvénymódosítás ezért kimondja, hogy a bíróságok kötelesek a Kúria jogértelmezését követni. A jogalkotói szándék szerint ezáltal egy korlátozott precedensrendszer jön létre.

A törvénymódosítás nyilvánvalóan kihatással lesz arra, hogy az alsóbb fokú bíróságok hogyan tudják aktuálisan, és nem évek múlva - ezáltal jelentősen lemaradva - követni, megismerni az irányadónak tekintendő joggyakorlatot. A jogalkotó akarata szerint a kollégiumvezetői értekezletek, vagy konzultációs testületek állásfoglalásai a továbbiakban nyilvánosan nem tehetők közzé. A rendelkezés nyilvánvalóan ezeket a tanácskozásokat nem fogja megszüntetni, azonban az itt kifejtett, többségi vagy akár egyhangú támogatást nyert állásponttól már csak a jelenlévők szereznek tudomást, amelyet nekik kell közvetíteni a jelen nem lévő ítélkező bírók felé. Jelenleg még nem ismert, hogy milyen szakmai-igazgatási döntés születik abban a kérdésben, hogy ezekről a tanácskozásokról - az Igazgatási Szabályzatban leírt módon - a jegyzőkönyv vagy emlékeztető, esetleg beszámoló készül-e és azokhoz milyen módon férhetnek hozzá az ítélkező bírók.

A jogalkotó szándéka szerint 2020. április 1. napjától a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatai nyújtanak iránymutatást egy-egy jogkérdésben az ítélkező bírónak. Azonban ez számos kihívás elé állít minket, mert a Gyűjteményben igen sok konkrét határozat megjelenik, amelyek közül meg kell találni az adott konkrét ügyre releváns döntéseket, és azokat megfelelően kell értelmezni, eldönteni, hogy a döntésből, mely rész az, amely a jogkérdés rációja és melyek azok az elemek, amelyek az adott konkrét ügy történeti tényei által indikáltak és csak az adott tényállás mellett relevánsak.

- ❖ A Bírósági Határozatok Gyűjteményének megújult kereső felülete és az Ítélezés Támogató Rendszeren belüli, a bírósági felhasználó számára elérhető kereső felület lehetővé teszi a Kúria határozatainak egyszerű keresését, azonban a határozatok elemzése és a joggyakorlat számára jelentős határozatok azonosítás a fentiek miatt új szakmai feladatként jelentkezhet.

A felsőbb bíróságok határozatai mellett ma már az Alkotmánybíróság döntéseinek folyamatos figyelemmel kísérése is elengedhetetlen, hiszen számos olyan határozatban, amelyben a testület az indítvány elutasítása mellett dönt az érintett jogi norma Alaptörvénnyel összhangban álló értelmezésére ad iránymutatást. Az alkotmányos követelmény nem új szabály, hanem közvetlenül és egyértelműen az Alaptörvény valamely rendelkezésén alapuló, abban eleve benne rejlő helyes értelmezés, amelyet az Alkotmánybíróság csak felismer és kimond. [...] Az alkotmányos követelmény, mint jogkövetkezmény alkalmazásának célja kettős: egyrészt a kialakult alaptörvény-ellenes helyzet orvoslása és hasonló helyzetek további elkerülése, másrészt pedig az alkalmazott jogszabály kímélete. Akkor alkalmazható, ha megállapítható az az értelmezési tartomány, amelyen belül a jogszabályi rendelkezés alkotmányos marad. [...] (9/2013. (III.6.) AB határozat [35] bekezdés). Lehet az alkotmánybíróság által egyszer lefektetett alkotmányos követelményt kielégítő értelmezést figyelmen kívül hagyni, azonban az akár a jogerős ítélet megsemmisítésének következményével is járhat, amely alapvetően ellentétes azon céllal, hogy a jogerő valóban végleg nyugvópontra juttassa a jogvitát.

A bírósági szervezeti rendszer informatikai helyzete miatt minden eszköz rendelkezésünkre áll annak érdekében, hogy gyorsan, hitelesen tájékozódjunk az igazgatási és szakmai kérdésekről, egy-egy döntésről, a jogszabályok változásáról. A bírók, titkárok számítástechnikai eszközökkel való ellátottsága és a bírósági rendszerekhez való külső hozzáférése révén már valóban tétől és időtől függetlenül biztosítható a szakmai anyagokról történő belső tájékoztatás.

A szakmai elhivatottság és elemi kíváncsiság mellett, mint helyi elnöknek a Bszi. 26. § (1) bekezdésében foglalt kötelességem is volt a vezetésem alatt álló bíróság ítélezését folyamatosan figyelemmel kísérni. Így már elnökhelyettesként kialakítottam azt a gyakorlatot, hogy a másodfokról visszaérkezett határozatokat (minden peres, és jelzett nemperes) a kezelőiroda beadta nekem megismerésre. Ha a másodfokú, időnként harmadfokú vagy felülvizsgálati döntés anyagi, eljárásjogi vagy határozatszerkesztési iránymutatást tartalmazott a határozatot elektronikusan néhány figyelemfelhívó címszóval továbbítom a bírónak, titkároknak, fogalmazóknak. Emellett a helyi szerveren erre a célra létrehozott közös könyvtárban elhelyezésre került. Ide kerültek továbbá olyan szakmai vagy oktatási anyagok, amelyek központi vagy törvényszéki felületen nem voltak elérhetők. Az évek során törvényszéki szinten is létrejöttek szakmai anyagokat tartalmazó közös adatbázisok, azok azonban megítélésem szerint elszórtak, nem feltétlenül felhasználóbarát módon kereshetők, és nem feltétlenül teljesek, jelenleg a büntető kollégium anyagai a törvényszék intranetes felületén 3 különböző helyen vannak szétszórva.

A helyi iránymutató egyedi döntések megosztását a másodfokú tanácsok elvi jelentőségű határozatainak közzétételére szolgáló, a törvényszék intranetes felületén elérhető Belső Döntvénytár volt hivatott szolgálni. Azonban a Döntvénytárban való közzététel akadozott. Ennek egyik oka lehetett, hogy a kiválasztott határozatot manuálisan kellett anonimizálni és külön ügyviteli teendőként a feltöltésről gondoskodni. Mivel lassan nőtt az adatbázis, a bírók, titkárok, fogalmazók körében nem volt általános és mindennapi gyakorlat a használata, amely visszacsatolásként negatívan hatott a tanácselnökökre is. Ehhez képest még jelenleg is gyakran „szájhagyományként” válik ismertté egy-egy fontos és/vagy iránymutató másodfokú határozat az alsóbb fokú bírók között. Alapvető fontosságú, hogy amennyiben a döntés vagy a határozat indokolása iránymutató részeket tartalmaz, azt ne csak az érintett ismerje meg. Ha a tájékoztatás időszerűen és minden érintetthez eljut és ha a döntés könnyen elérhető, a helyes jogértelmezés azonnal érvényesülni tud, és nem csak a hónapokkal későbbi kollégiumi ülés anyagaként, vagy a tanácselnöki feljegyzések általánosítható tapasztalatairól szóló éves összefoglalókon keresztül éri el a kívánt hatást.

E téren a Digitális Bíróság Projekt keretében fejlesztett és rendszerbe állított Ítélezés Támogató Rendszer (ÍTR) anonimizálási funkciója és az ÍTR-ben a bírósági felhasználók számára hozzáférhetővé tett egyedi döntések rendszere alapvető változást fog jelenteni. A bírósági határozatok anonimizálásával és közzétételével kapcsolatban a bíróságokra háruló feladatok végrehajtásáról szóló 26/2019. (XI. 25.) OBH utasítás 8. § (4) bekezdése a kollégiumvezetőnek feladatul szabja, hogy szervezeti egysége vonatkozásban az ÍTR-ben kötelezően hozzáférhetővé tett határozatokat folyamatosan monitorozza és a BHGY-ben

való közzétételre tegyen javaslatot a törvényszék elnökének. De emellett a 10. § (1c) bekezdése szerint a kollégiumvezető gondoskodik arról, hogy az ÍTR-ben elérhetővé váljanak a joggyakorlatot segítő olyan határozatok is, amelyeket a szabályzat alapján kötelezően nem kell hozzáférhetővé tenni. Az informatikai rendszer nem csak az anonimizálás végrehajtását egyszerűsíti le, de a hozzáférhetővé tételt is, így minden érintett felhasználónak a központi tárhelyen, rendezetten, szerkesztetten, és könnyen kereshető adatbázis fog a jövőben rendelkezésére állni.

- ❖ A jövőre nézve tehát feladatként jelentkezik az ÍTR-ben elérhetővé tett határozatok folyamatos figyelemmel kísérése, valamint az arra érdemes határozatok vonatkozásban a hozzáférhetővé tétel elrendelése. Amelyhez képest már nem a saját helyi intranetes adatbázist kell karbantartani és kezelni az egyedi döntések megosztása érdekében, hanem a hozzáférhetővé tételt követően a figyelemfelhívásról kell gondoskodni az érintettek felé.

A technikai fejlődés adta lehetőségeket, az elektronikus kommunikáció és tudásmegosztás összes előnyét ki kell használni. Ez azonban az írásbeliséget jelent, amely jellegéből fakadóan magában hordoz nem kevés formalizáltságot és hivatalos visszafogottságot. Ezért azt vallom, hogy egy törvényszéki igazgatási szakmai vezető ajtajának mindig nyitva kell állnia nem csak a törvényszékre beosztott kollégái előtt, hanem a járásbírószágon dolgozók előtt is, mert a személyes kapcsolat és kommunikáció is legalább ilyen fontos.

Több mint két éve vagyok a büntető kollégium tagja, számos kollégiumi ülésre készítettem szakmai előterjesztéseket, végül az a kitüntetés ért, hogy a Szegedi Ítéltábla 2019. október 18-i kollégiumi ülésén a törvényszéknek meghatározott témában tarthattam szakmai előadást. Ezáltal közvetlenül is volt alkalmam meg tapasztalni a különbséget az ítéltábla és a törvényszék kollégiumi üléseinek megszervezése és lebonyolítása között.

Kollégiumvezetői kinevezésem esetében a fentiekén túl szakmai-igazgatási terveim között szereplenek az alábbiak:

- ❖ Annak érdekében, hogy a kollégium szakmai feladatait a lehető legteljesebben tudja teljesíteni fontos feladat, hogy a kollégiumi ülések megszervezése az eddigiekhez képest átgondoltabban és tervezettebben valósuljon meg. Ebbe a munkába mindenképpen szükséges bevonni a tanácselnököket, így becsatornázható mind az a tudás, tapasztalat, amellyel a tanácselnökök rendelkeznek. Valamint, ha egy-egy konkrét vitás kérdés az elsőfokú ügyszakban jelentkezik ad hoc módon az érintett elsőfokú bíró(k) is bevonandók. Fontos, hogy szakszerű előterjesztések segítségével tudjanak a kollégium tagjai, a meghívottak és a tanácskozáson részt vevők felkészülni az ülésre. Ez lehet a kulcsa annak, hogy a kollégium a rendelkezésre álló időkeretben valóban átgondoltan tudjon állást foglalni egy-egy kérdésben, a probléma megismerése (megmagyarázása) ne az érdemi tanácskozás rovására menjen.

- ❖ A kollégium igazgatási és szakmai feladatainak eltérő igényeihez kell igazítani egy-egy kollégiumi ülés megszervezésének rendjét és lebonyolítását, ideértve a meghívott személyek körét is.
- ❖ A kollégium szakmai munkájának segítése, az ülések megszervezése, a napirendi pontok meghatározása, a szakmai előterjesztések előkészítése érdekében jobban kell támaszkodni a tanácselnöki értekezletekre. Valamint a törvényszék kollégiumába beosztott bírók, titkárok és más igazságügyi alkalmazottakkal kapcsolatos, a kollégiumvezetőt terhelő igazgatási döntések meghozatala érdekében a tanácselnöki értekezlet adott kérdéstől függő és szükséges mértékű bevonása indokolt.
- ❖ A fentiek teljesítése érdekében indokoltnak tartom a kollégium Szervezeti és Működési Szabályzatának és az Ügyrendjének a felülvizsgálatát és újragondolását. Az SZMSZ-ben pontosan meg kell határozni, hogy mely kérdésekben milyen formában dönt a kollégium (jelenleg határozat, ajánlás és vélemény) valamint, hogy az egyes aktusait milyen rendben látja el azonosítóval.
- ❖ A kollégium szakmai anyagai jelenleg három különböző intranetes felületen érhetők el. A jövőben a törvényszék elnökével egyeztetve és az Informatikai Osztály segítségével az adatbázist egy helyre kell rendezni.
- ❖ A már meglévő – igen szép számú – kollégiumi anyag rendszerezését el kell végezni, és kívánatos lenne megoldani, hogy az adatbázis könnyebben kereshető legyen az érintettek számára.
- ❖ A Kollégiumi anyagok rendszerezése körében össze kell gyűjteni az elmúlt években meghozott kollégiumi döntéseket, állásfoglalásokat. A döntéseket indokolt áttekinteni abból a szempontból, hogy a jogszabályok, a joggyakorlat változása, vagy a joggyakorlati kérdés magasabb fórumon történő megnyugtató rendezésének szempontjai alapján a kollégium továbbra is irányadónak tartja-e. Meg kell alkotni azokat a szabályozott folyamatokat, amelyek mentén a kollégium fentiek szerint rendezett anyagai, döntéseinek, állásfoglalásainak további fenntarthatósága időszakokként felülvizsgálatra kerül. Ha a kollégium döntése szerint a meghaladott, a továbbiakban fenn nem tartott döntéseknél e tény az adatbázisban jelezni szükséges.
- ❖ Az igazságszolgáltatásban közreműködő szervek szakmai vezetőivel való meghatározott időnként rendszeresen megtartott tanácskozások bevezetése a törvényszék elnökével egyeztetve, annak érdekében, hogy az ügyforgalmi, jogszabályi, joggyakorlati, ügyviteli változásokkal kapcsolatos kérdések megbeszélésre kerüljenek.

A Gyulai Törvényszék elnökének kiemelt célja a bírák adminisztratív terhének csökkentése. Tény, hogy jelenleg a bíróknak és titkároknak évek óta — az országos viszonyoknak megfelelően — nagy mennyiségű adminisztratív munkát kell végeznie,

amelyek egy része kétségtelenül nem kíván az ügyek eldöntéséhez szükséges kvalitásokat. Egyetértek a törvényszék elnökével abban, hogy az adminisztratív teher csökkentésnek eszköze az innovatív informatikai fejlesztés.

Az elektronikus ügyintézésre való átállás 2016. óta és hol nagyobb, hol kisebb mértékben a munka duplikálását eredményezi sok szempontból, azonban azt látni kell, hogy ez egy átmeneti időszak. Az OBH Digitális Bíróság Projektjében megvalósuló fejlesztések, az ÍTR és a BIR folyamatos fejlesztése el fog oda vezetni, hogy a duplikált egyre inkább meg fog szűnni. Legutóbb a Postai elektronikus feladás és ehhez kapcsolódóan a szakrendszerekbe néhány kattintással rögzíthető e-postai tértivevény hatalmas előrelépést jelentett a kiadásban és kézbesítési bizonyítványok manuális digitalizálásnak elhagyásával a jegyzői munkaterhek csökkentésében. Egyben hatalmas előrelépést hozott abban is, hogy a bíró az elektronikus aktában néhány kattintással meg tudja vizsgálni a kézbesítést. A 2019. január 1. napjától bevezetett teljes iratdigitalizálás, amelyhez kapcsolódott legutóbb a postai e-tértivevény, már valóban biztosítja azt (az e-nyomozati irattal rendelkező ügyekben teljesen), hogy a bíró tértől és időtől függetlenül, a papír alapú akta nélkül is hatékonyan tudja intézni az ügyet. Az elektronikusan kiadott utasítás pedig lehetővé teszi, hogy a bírósági dolgozószobáján kívül, papír alapú akta bemutatása nélkül kiadott bírói utasítása alapján a szükséges intézkedéseket a jegyzők és az iroda végre fogja hajtani.

- ❖ A már rendelkezésre álló eszközök és rendszerek rutinszerű használatát azonban még meg kell tanulni. Azt tapasztalom, hogy számos kolléga még nem él az új rendszerek adta kitűnő és ténylegesen munkát segítő funkciókkal vagy a kezdeti nehézségek, vagy az idegenkedés miatt. Így a kollégák motiválása, oktatása feladatként jelentkezik.

A bírók és az igazságügyi alkalmazottak adminisztrációs terhére az igazgatás terén jelenleg is lehet csökkenteni. Az igazgatási ellenőrzéseket vagy az ellenőrző maga, vagy a bevont – jellemzően bírósági ügyintéző az elektronikus adatok alapján túlnyomó részben el lehet végezni. A BIR-O adatok leválogatása, a lajstromban rögzített adatok áttekintése, a feltöltött dokumentumok megnyitása, a régi ügyeknél a BIR-O Intézkedés fül, az új ügyeknél az ÍTR Utasításoknál bevezetett utasítások és a BIR-O Kiadmányozási felületek vizsgálatával az ügyről és az ügyvitelről pontos képet lehet kapni. Ezért a bíróktól csak a legszükségesebb esetekben kell írásbeli jelentést megkövetelni, csak azokban az esetekben, amikor sem az elektronikus adatok, sem a papír alapú akta vizsgálata nem ad választ a felmerülő kérdésekre.

- ❖ A kollégiumvezetőnek számos ellenőrzési feladata van az ügyvitel és az időszűrőség biztosítása körében, amelyek vonatkozásban az írásbeli jelentések bekérése helyett, amit csak lehet az ügykezelő rendszerek elektronikus adatai alapján tervezem végezni.
- ❖ Az utóbbi időszakban sajnálatos módon egyes esetekben elhúzódott a határozatlan időre kinevezett bíró soros vizsgálata. Így felmerülhet annak igénye is, hogy a vizsgálatok lebonyolításának rendszerét újra át kell majd tekinteni,

különös figyelemmel az OBH elnöke által felállított Bírói Munka Értékelésének Szabályait Vizsgáló Kabinet javaslatainak nyomán esetlegesen bekövetkező jogszabály, illetve utasítás változásaira is tekintettel.

II.

Emberi erőforrásokkal való gazdálkodás

/Arányos munkateher, mindenki a képzettségének megfelelő munkát végezze/

A Gyulai Törvényszék büntető kollégiumában jelenleg az engedélyezett létszám

Törvényszék elnökhelyettese	1 fő
Kollégiumvezető	1 fő
Tanácselnök	3 fő (+1 tanácselnök, aki csoportvezető)
Bv. Csoportvezető	1 fő
Bíró	5 fő

Igazságügyi alkalmazott

Vezető 1 fő (Bv. irodavezető)

Bírósági titkár

Felsőfokú végzettségű tisztviselő 4 fő (bíróügyi ügyintéző)

Középfokú tisztviselő 9 fő

A tanácselnökök közül egy fő tartósan távol van, illetve egyik tanácselnök igazgatási feladatokkal bízta meg a törvényszék elnöke. A távollévő tanácselnök pótlására akként került sor, hogy a tanács egyik tagja megbízást kapott a tanácselnöki feladatok ellátásra, míg a hiányzó tanácstagot a Békéscsabai Járásbíróságról egy bíró részleges (havi 4 tárgyalási nap) kirendelése pótolja. Emellett a most leköszönt kollégiumvezető asszony e tanács kiosztását részlegesen átvette, tanácselnökként az ő tanácsába a kiesett tanácselnök mellé beosztott két állandó tanácsstag képezi a tanácsot. Így 2019-ben gyakorlatilag két tanácsvezető bíróval és 2, illetve 3 tanácsstaggal működött egy teljes kiosztású másodfokú tanács. A másik másodfokú tanács teljes kiosztású és teljes létszámú, de a tanács akként működik, hogy az egy-egy tag tartós kirendeléssel a Gyulai Járásbíróság egyik bírója.

Törvényszéki elsőfokú ügyekben két bíró ítélezik és az igazgatási feladatra tekintettel részleges kiosztással a törvényszék elnökhelyettese. A törvényszéki elsőfokú ügyek elintézése érdekében azonban egy ügyben – többi bíró kizártsága miatt - a másodfokú ügyekre kirendelt Békéscsabai Járásbíró is bevonásra került. Valamint jelenleg részleges kirendeléssel a törvényszéki elsőfokra kirendelt egy Battonyai Járásbíró is. A gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmények tárgyalására összeállított ügynevezett vegyes tanácsokba a törvényszéki tanácsvezető bíró melletti büntető ügyszakos tanácstagként két Békéscsabai járásbíró (nem azonos a másodfokú és egyesbíró elsőfokú ügyet intéző kirendelt bíróval) és a törvényszéki elsőfokú ügyekre kirendelt Battonyai Járásbíró kerül beosztásra érkezési sorrend szerinti rotációs rendszerben.

A Büntetés-végrehajtási Csoportot egy tanácselnök vezeti igen nagy szakértelemmel, a Bv. csoport munkáját jelenleg 2 kirendelt bírósági titkár és két bírósági ügyintéző is segíti. A Bv. csoportot vezető tanácselnök az igazgatási feladati és a bv. ügyek intézése okozta jelentős munkaterhe mellett másodfokú peres ügyet is intézett az adott ügy vonatkozásában egyedileg beosztott tanácsstagokkal, mert a büntetőügy nyomozati szakaszában a nyomozási bírói hatáskörbe tartozó döntések felülbírlata miatt a törvényszék többi másodfokú bírója, de akár az elsőfokú bírók is kizárttá váltak. Előfordult kényszer megoldásként az is, hogy az egyébként másodfokú ügyeket nem tárgyaló bíró járt el egy-egy ügyben tanácstagként vagy akár tanácselnökként is ugyanilyen okból.

E helyzet a 21/2016. (XI.30.) AB határozattal indult, amely alkotmányos követelményként fogalmazta meg, hogy a büntetőügy további elintézésében ne vegyen részt olyan bíró, aki az eljárás korábbi szakaszában, így a nyomozás során bíróként eljár. A jogalkotó gyorsan reagált a helyzetre a Kúria értelelmzését követve, amely jogalkotási megoldás azonban később egyértelműen nem állta ki az alkotmányosság próbáját. Az Alkotmánybíróság a 25/2017. (X.17.) AB és a 2/2020. (I.2.) AB határozatban a vitatott jogszabályi rendelkezések megsemmisítését mellőzte, de a rögzített alkotmányos követelményt megerősítette. A 21/2016. AB (XI.30.) AB határozat jelentős igazgatási terheket rótt valamennyi másodfokú bíróságra, egyben az ügyek átosztását indikálta, akár rendkívüli tanácsok felállítása mellett. Ezért 2017-ben az ügyek átosztása rendkívül komoly igazgatási feladatot rótt a kollégiumvezetőre. A helyzet megoldása igényelte azt is, hogy a nyomozási ügyek másodfokú elintézésben alapvetően új munkaszervezés valósuljon meg a már évek óta bevált (másodfokú peres tanácsok egymást időszakonként váltva) módszer helyett. Ennek egyik megoldása volt egy, csak a nyomozási másodfokú ügyek elbírálására felállított tanács. Azonban a tanácsban a bírói létszámhelyzet mellett olyan bírók is beosztásra kerültek, akik közül az egyik már ekkor törvényszéki elsőfokú bírói beosztással bírt, illetve a tárgyaló másodfokú tanácsokból is kerültek ide tanácsstagok. A kizárási szabályok miatt, így az utóbbi időben többször előállt az a helyzet, hogy az érkezett peres ügy elbírálására olyan tanácsot kellett a kollégiumvezetőnek felállítani, amely tanács egyébként másodfokon rendszeresen nem ítélezik. Az így felmerülő igazgatási feladat mellett, egyben az ítélező bírók vonatkozásban azt eredményezte, hogy a napi tervezett – egyébként változatlan - munkájuk mellett kellett ezen ügyekben eljárniuk. A törvényszék szakmai és igazgatási vezetése az ügyforgalmi adatok tanúsága szerint eddig ezzel a helyzettel sikeresen birkózott meg, amely igazgatási tevékenységet a törvényszéken dolgozó bírók fegyelmezett áldozatvállalása vitt sikerre.

Az igazságügyi alkalmazotti létszám elosztásáról beosztásomnál fogva pontos információkkal nem rendelkezem, hiszen ez a napi működés biztosításának körébe esik, azonban meggyőződésem, hogy eddigi vezetői tapasztalataim segítenek abban, hogy a munkafolyamatokat és a feladat kiosztást ésszerű időn belül képes legyen felmérni és ha szükséges az indokolt az optimális és képzettségnek megfelelő foglalkoztatásnak megfelelő döntések meg tudnak születni.

III.

Tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás

/ „ Zöld Bíróságok ”, Informatikai innováció/

Az energiahatékonyság növelése, a fenntartható fejlődést biztosító megoldások keresése tiszteletreméltó törekvés, saját meggyőződésemtől sem idegen, azonban kollégiumvezetőnek e körben saját hatásköre nem merül fel. A törvényszék elnökének ez irányú céljait és elképzeléseit megvalósító intézkedéseknek a kollégiumvezető közvetlen irányítása alá tartozó beosztottak esetében nyilvánvalóan érvényt kell szerezni.

A törvényszék által biztosított tárgyi erőforrásokkal, az eszközökkel való takarékos és ésszerű gazdálkodás minden vezető alapfeladata. Azon intézkedések, amelyek kezdetben a fax helyett az e-mailben való továbbítást, a telefon helyett korábban a Novell Messenger, jelenleg a Skype Vállalati verzió alkalmazást preferálja magam is támogatom. Személy szerint kifejezetten előnyösnek találom, hogy nem kell a telefonálással, tárcsázással bajlódnom, a kapcsolásra, átkapcsolásra várnom, aztán csalódnom, mert foglalt, vagy éppen nem vette fel a keresett személy a telefont. Ahol csak lehetséges és a közlés jellege megengedi, a rendelkezésre álló Skype alkalmazással intézem a kommunikációt.

Informatikai innováció

A bírósági munka tárgyi eszközei közül kiemelt jelentőségűek, és egyre inkább azzá válnak az informatikai eszközök. A Gyulai Törvényszék területén dolgozó bíróságok szerencsésnek mondhatják magukat, mert mind a jelenlegi törvényszéki elnök, mind a korábbi, ennek a területnek kiemelt figyelmet fordított. Azt hiszem mindenki megtapasztalta már, hogy mekkora idővesztés, bosszúság, ha az ügykezelő rendszer, a szövegszerkesztő, vagy más szükséges alkalmazás válaszüze a hardver gyengesége miatt elviselhetetlenül hosszúra nyúlik. Az informatikai eszközállományt tekintve a törvényszék a mai kihívásoknak megfelel, azonban a meglévő eszközök a rendszerek bővülésével, az új alkalmazások bevezetésével nagyon gyorsan kevésbé válhatnak. Mint ahogyan a bírók rendelkezésére bocsátott 2018. december előtti szolgálati laptopok kevésnek bizonyultak a legújabb rendszerbe állított eszközökhöz, a beszédfelismerő szoftver futtatásához.

Úgy gondolom, hogy fontos feladata minden igazgatási vezetőnek, hogy lépést tartson a technikai fejlődéssel, hogy megtanulja azoknak az alkalmazásoknak a használatát, amelyeket a bíróság biztosít a munkához és azokat a leghatékonyabban használja. Az igazgatási munkában hatalmas segítséget jelent például az Outlook-on belül a Feladatok, Feladat kiosztás, Emlékeztető funkciók megfelelő használata, Naptár alkalmazáson keresztül szervezett értekezletek, kiküldött meghívók, az egyes felhasználókkal megosztott vagy közös naptárak használata.

Az elektronikus ügyintézés bevezetése hosszú távon a bírósági eljárások gyorsítását, költséghatékonyabbá tételét szolgálja és az ügyfelek egy jelentős részénél a bírósághoz való hozzáférést megkönnyíti. A bírósági munkafolyamatok minél szélesebb körű elektronizálása elősegíti a hatékony és átlátható munkavégzést, a praktikusabb és gyorsabb ügyfélkiszolgálást, a társszervekkel történő gyors kapcsolattartást.

Reményeim szerint a munkavégzést megkönnyítő alkalmazások fejlesztése nem áll meg. Szükséges lenne a büntető ügyszakban is az idézések, értesítések OBHE intelligens nyomtatványok ügykezelő rendszerbe illesztésére, mely biztosítaná, hogy néhány egyszerű paranccsal ezek az iratok digitálisan elkészüljenek és már csak nyomtatni kelljen azokat, a szövegszerkesztési és feltöltési munkafolyamatok így megszűnnének e területen. A határozatok elektronikus változatának egyszerűbb létrehozását az ÍTR Határozatszerkesztője már részben megvalósított, de az eredendően elektronikus közokirattal még adós a rendszerünk (kivéve a cégeljárást). A határozatokról végrehajtás érdekében kiállítandó értesítőlapok ügykezelő rendszer általi generálására és informatikai közvetlen kapcsolat útján való továbbítása is évek óta kitűzött cél. A célok megvalósításához rendkívül bonyolult alkalmazások fejlesztésére, bevezetésére és hatékony pontos alkalmazására lesz még szükség.

- ❖ Célom, hogy a törvényszék lépést tudjon tartani ezekkel a változásokkal, de leginkább, hogy a digitalizáció területén megmaradjon az az innovatív változásokra való nyitottság és a bevezetett rendszerek elsajátítása és a beosztott kollégákat minden lehetséges módon segíteni abban, hogy ez nekik is sikerüljön.
- ❖ Célom, hogy az ügyszak igényeinek megfelelően a fejlesztés lehetséges további irányainak meghatározásának segítése érdekében a felmért, átgondolt felhasználói igények, javaslatok, a szolgálati út betartásával a központi igazgatás döntéshozói felé továbbításra kerüljön.

IV.

Bíróági integritás,

/Nyilvánosság a tárgyalóteremben és azon kívül, az igazgatási munka transzparenciájának növelése/

Alapvető fontosságúnak jogálami érték az átlátható, tisztességes működés. Ennek leghatásosabb kontrollja a nyilvánosság és átláthatóság. A nyilvánosság és átláthatóság nem csak a törvényben megfogalmazott szervezettel kapcsolatos közadatokra, de a bíróság ítélkező tevékenysége, mint szintén közérdekű adat vonatkozásban is értelmezendő. A társadalmi kontroll szempontjából a társadalom irányába a nyilvánosságot és átláthatóságot biztosítja közvetlenül a tárgyalóterem nyilvánossága és az ott tapasztaltak interpretálása a sajtó által, és közvetetten a Bszi-ben szabályozott bírósági határozatok anonimizált közzététele. A Bírósági Határozatok Gyűjteményében elhelyezett határozatokon keresztül bárki korlátozás nélkül megismerheti a bíróságok által folytatott ítélkezési tevékenységet, a jogalkalmazás folyamatát, egyes jogkérdésekben a döntések okait. A Kúria döntései esetében már közvetlen eljárásjogi következményei is vannak a jogegységi panasz eljárásokon keresztül a publikáció tényének. Ezt a fajta nyilvánosságot a központi igazgatás és a törvényszék világos és követhető szabályozása kielégítően szolgálja.

De ide tartozik az ügyelosztási rend nyilvánossága és a tárgyalási jegyzékek kiadásának rendszere is, a bírósági és benne a törvényszéki honlap tartalma, a sajtószóvivők és

sajtótitkárok munkája, és az előreláthatóan közérdeklődésre számot tartó ügyek igazgatási vezetők általi figyelemmel kísérésének rendszere.

Az ügyek kiosztása és az ügyek átosztása az utóbbi időben egyre inkább (ismét) közérdeklődésre tart számot és az ügyfelek körében is egyre hangsúlyosabb a tisztességes eljáráshoz való jog és a törvényes bíróhoz való jog érvényesülésének figyelése, rosszabb esetben a vitatása. A törvényszék egyik határozatát jelenleg is támadja alkotmányjogi panasz a fenti érvek mentén az ügyelosztási rendre hivatkozással. (IV/00598/2020. számú ügy) Legutóbb az Alkotmánybíróság a IV/2051/2019. számú ügyében 2020. július 14-én meghozott határozatával a hasonló okokra alapozott panaszt röviden, a támadott döntés indokolására alapozva elutasította a testület. Azonban mégis figyelemre méltó az ügyben, hogy a támadott határozatában a Kúria külön indokolást szentelt az ügyelosztási rendnek, valamint az ügyfél által vitatott, a kirendelt elsőfokú bíróra történő átosztással és a másodfokú bíróság kirendelésével és a másodfokú ügy kiosztásával kapcsolatos igazgatási intézkedéseknek és ezek ügyfélnyilvánosságának. Az Igazgatási Szabályzat ügyelosztási renddel kapcsolatos idej módosítása is jól mutatja, hogy a központi igazgatás is kiemelten fontosnak tartja az ügyek kiosztásnak, illetve átosztásának külső transzparenciáját.

- ❖ Ezért kiemelt feladat, hogy az ügyelosztási rend az igazgatási szabályoknak megfelelően mindig aktuális és nyilvános legyen, valamint az is, hogy az ügyek kiosztása az alapján követhető és a leginkább objektív legyen.

A korábban említett, a másodfokú ítélezést érintő kizárások miatti „nem szokásos tanácsok” eljárását – még akkor is, ha az ügyelosztási rendbe foglalt helyettesítési szabályok alapján azok a szabályzóknak megfelelőek – kívánatos lenne kiküszöbölni. Hosszú távon indokolt lehet a másodfokú nyomozási ügyek intézésre olyan megoldás kidolgozása és bevezetése, amely biztosítja, hogy a lehető legritkább esetben következzen be, hogy az ügyelosztási rendben felállított állandó másodfokú tanácsok helyett egyedi igazgatási intézkedéseket kelljen alkalmazni az eljáró törvényes tanács kérdésében. A túl gyakori ilyen típusú beavatkozás nem kívánatos a külső transzparencia szempontjából. Ez azonban közel sem egyszerű feladat, mert a statisztikai adatokat tekintve elmondható, hogy a törvényszék másodfokú nemperes ügyeinek közel a felét teszik ki a nyomozási ügyek: 2017. évben 731 ügyből 331, 2018-ban 593 ügyből 246, 2019-ben 662 ügyből 312 darab ilyen ügy érkezett másodfokra.

A közérdekű bejelentések és a panaszügyek körében fontos feladat a hatékony és higgadt eljárás, amely közvetlenül hozzájárulhat a bíróságokról alkotott összkép kedvező formálásához. Mindig szem előtt tartva a bíróságok társadalmi megítélésének javítását, a szolgáltató jellegének hangsúlyozását.

A külső nyilvánosság mellett elengedhetetlen a belső nyilvánosság is az igazgatási munka terén. Fontos az is, hogy bizonyos igazgatási döntések előkészítése a bírók, a bírósági testületek, illetve a közvetlenül érintettek bevonásával történjen, és hogy a döntésekről és azok miértjeiről a szervezet nyilvános és részletes tájékoztatást kapjon. A tájékoztatás egyben az Igazgatási Szabályzat több helyen tételesen előírt kötelessége vezetőknek.

- ❖ E körben fontos biztosítani, hogy világos gyakorlat kerüljön kialakításra abban a körben, hogy a szakmai tanácskozások (kollégiumi ülések, tanácselnöki értekezletek, egyéb tanácskozások) emlékeztetői, jegyzőkönyvei határidőben és meghatározott csatornákon jussanak el az érintetteknek. A teljes ügyszakot érintő ilyen tájékoztatások esetén alkalmazhatónak látszik a helyi internetes, rendezett adatbázis alkalmazása, amely az érintetteknek egyben lehetőséget biztosít arra, hogy később is visszakereshessék a tájékoztató anyagokat.

V.

Bírósághoz való hozzáférés

[Internetes fejlesztések, elektronikus ügyintézés, szolgáltató bíróság/

A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése, a jogkeresők tájékoztatásának gyorsasága és minősége a bíróság megítélésének egyik alapja. E célt szolgálja a könnyen áttekinthető, informatív központi bírósági és törvényszéki honlap. Az elektronikusan elérhetővé tett információk felületek folyamatos figyelemmel kísérése és karbantartása alapfeladat.

A Digitális Bíróság Projekt keretében megvalósuló alkalmazásokból több a bírósághoz való hozzáférés könnyítését szolgálja. Az „E-akta” a bírói munka támogatásán túl, az ügyfelek irányába az online betekintés lehetőségének megteremtésével hatalmas előre lépést jelentett ebben az évben és a veszélyhelyzet ideje még inkább megmutatta, hogy potenciálisan milyen hatalmas lehetőségek rejlenek ezekben a bírósági szolgáltatásokban. Azonban nagyon fontos, hogy a mindennapi rutin részévé váljon az iratok betekinthetőségének megfelelő kezelése az eljáró bíró részéről. E körben egyértelműen új rutin eljárásokat kell megtanulnia minden ítélkezésben közreműködőnek. Továbbá a LIR felület büntetés-végrehajtási környezetbe való adaptálása megoldaná az elektronikus nyomozati és az ezt követő bírósági iratok fogvatartott jogosultak számára való jogszabályoknak megfelelő iratmegismerésének a biztosítását is.

A Tanúgondozási Program

A kezdetektől igen jól működik a törvényszéken, kereti és a feladatot teljesítő szervezeti háttér ma már jól szabályozott és rutinosan működik. Az ítélkező bírók is megtapasztalták az előnyeit. Igazgatási feladat a tanúgondozók képzése, a munkájukat érintő jogszabály változásokról való időszerű tájékoztatás és a rendszer működésének zökkenőmentes fenntartása.

A Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás

Folyamatos és állandó odafigyelést igényel és nemzetközi kötelezettségeinkben is vállalt feladatokat ró a szervezetre. Az elmúlt években a központi és a törvényszéki igazgatás kidolgozta és megvalósította azokat a protokollokat és alkalmazandó iratmintákat, amelyek az eljárásokban érintett gyermekek érdekeit képes megfelelően szolgálni. Azonban nem szabad hagyni, hogy a kollégák szem elől té vesszék a célt, hogy a gondolkodás részévé váljon a gyermekekkel megfelelő bánásmód, és a konkrét ügyekben a gyermek érdekeinek, vagy a veszélyeztettség felismerése, és az ennek megfelelő

cselekvés. E területen rendkívül fontos a folyamatos képzés, az érzékenyítés, a gondolkodás formálása.

A Nyitott Bíróság program

Ma már 8 éve működő program a Gyulai Törvényszék és szervezeti egységeinél kiemelt figyelmet kapott, folyamatosan fejlődött. A program sikere az abban dolgozó kollégák elkötelezett munkájának köszönhető, amelynek eredményeként ma már visszatérő „osztályfőnökeink” vannak, akik évről-évre igénybe veszik a programot. A bíróság transzparenciájának növelése mellett fontos szerepet tölt be a programban résztvevők élethelyzetéhez, sajátosságaihoz igazított tájékoztatás. Jelenleg a programban számos témakör rendelkezésre áll, színes, interaktív törzsanyagok készültek, amelyek révén elérhető, hogy különösen a fiatalok tisztában legyenek jogaikkal és kötelezettségeikkel az őket fenyegető veszélyekkel, tetteik következményeivel. A programba bekerült a büntető igazságszolgáltatás, a tanú- és áldozatvédelem területeinek megismertetésére, a kibertér és a közösségi média, valamint a dizájn drogok jelentette veszélyek témaköre is a büntető ügyszak szakmai és igazgatási vezetőjének is gondot kell fordítania arra, hogy a program szakszerűen szolgálja célját.

VI.

Képzési rendszer fejlesztése

/Együttműködés az egyetemekkel, „Gyulai tudományos műhely” létrehozása/

Egy szervezet esetében nem elég a haladás, fejlődnie is kell, hiszen minden szervezet folyamatosan fogadja és dolgozza fel a külső környezeti információkat. Csak a folyamatos tanulás képes biztosítani az alkalmazkodást és a fejlődést. Az anyagi, eljárásjogi és ügyviteli képzések folyamatosága szükséges ahhoz, hogy az egyre nagyobb elvárásoknak és kihívásoknak az ítélkező bírók, titkárok és az igazságügyi alkalmazottak sikeresen meg tudjanak felelni.

Mindig is fontos feladatnak tartottam, hogy a képzési rendszerben elérhető központi, regionális és helyi képzésekben a munkatársaim minél nagyobb számban vegyenek részt. Az önkéntesség hiányában, ha – nagyon ritkán – szükség volt rá, kijelölést alkalmaztam. Annak is kialakult gyakorlata van, hogy a képzésen résztvevő a képzésen szerzett tapasztalatait helyben megosztja, ha az új ismeret azt igényi a törvényszék elnökhelyettesével, mint oktatásfelelőssel egyeztetve, akár helyi képzés kereteibe illesztetten.

Kiemelt jelentőségű a fogalmazók képzése, amelyben mindig is részt vettem joggyakorlatot vezető bíróként. A fogalmazók joggyakorlati képzésének és abban a kollégiumvezetők szerepének kialakult rendje van, amely azt jelenti, hogy a tanulókörök megszervezése, lebonyolítása is folyamatos ellátandó feladatként jelentkezik. A képzési rendszerbe illeszkedik a Békéscsabai Járásbíróságon már évekkel ezelőtt elkezdett, majd a törvényszék elnöke által általánossá tett új dolgozó (írnok) mentorálási rendszerét a kijelölt tisztviselő által.

A helyi és regionális képzések szervezésében a kollégiumvezetőnek az Igazgatási Szabályzatban és a törvényszék SZMSZ-ében is kiemelt feladat van, amelyet a törvényszék oktatásfelelőssével együttműködve kell ellátnia. E feladat kezdődik a képzést igénylő területek észlelésével, majd folytatódik a képzés tartalmának, terjedelmének meghatározásával, az előadók kiválasztásával, felkérésével, a tematika meghatározásával, a közvetlen megszervezéssel, végül kiteljesedik a képzés megtartásban. Talán a legnehezebb feladat a megfelelő előadók megtalálása, mert az előadónak nem csak megfelelő felkészültségűnek, de a képzés jellegéhez igazított előadói kompetenciákkal is bíró személynek kell lennie. Korábban is, ha módomban állt mindig törekedtem arra, hogy az alkalmas kollégákat megfelelően motiváljam annak érdekében, hogy tudásukat, felkészültségüket osszák meg másokkal. Saját tapasztalatból kiindulva tudom azt is, hogy az oktatásra felkészülés során még a jól ismert, otthonos terepnek számító területeken is további új ismereteket szerez az oktató is, jóval több aspektusból vizsgál meg kérdéseket. Tulajdonképpen képzővé válás egy intenzív önképzéssel kezdődik.

Fontosnak tartom azt is, hogy egy-egy téma képzésen való feldolgozása során ne csak a bíróság szakmai álláspontja jelenjen meg, hanem a témával érintett társszervek (nyomozóhatóság, ügyészség, ügyvédség, közigazgatási szervek, szakértők) működése, eljárása, szakmai álláspontja is becsatornázásra kerüljön.

A képzéseknek a folyamatosan változó jogszabályi környezet, valamint az informatikai innováció okozta változások követése miatt is továbbra is igen nagy jelentősége lesz a bíróság magas színvonalú szakmai működésének fenntartásában. Ezért a képzések megszervezésében való közreműködés, a feltételek biztosítása, a minél nagyobb részvételi lehetőség biztosítása továbbra is célkitűzés.

Összegezve

A fentiekben igyekeztem összefoglalni azokat a célokat, elképzeléseket, amelyeket kollégiumvezetői kinevezésem esetén szeretnék érvényre juttatni

Folyamatos célok
Időszerűségi mutatók fenntartása
Megalapozott ítélkezés fenntartása
Emberi erőforrásokkal való hatékony gazdálkodás, belső tartalékok átszervezése
Tárgyi eszközökkel való hatékony gazdálkodás, szükségletek felmérése, igénylése
Kollégiumi anyagok elektronikus adatbázisának karbantartása
BHGY és ÍTR anonimizált határozatok adatbázisával kapcsolatos feladatok teljesítése a jogegység érdekében

Igazgatási ellenőrzések perbírókat, tanácsokat érintő adminisztrációs terheinek minimalizálása

Az ítélkezést támogató és ügyviteli digitális rendszerek minél célszerűbb használatának elérése és azok fejlesztésének szorgalmazása

Külső és belső transzparencia biztosítása szakmai és igazgatási területen

A képzési rendszer fenntartása és hatékony működtetése, a szükséges és igényelt képzetek megszervezésében és lebonyolításában való részvétel.

Rövid távú célok

Kollégiumi működés megszervezésének javítása

Tanácselnöki értekezletek szakmai és igazgatást segítő alkalmazása

Kollégiumi anyagok elektronikus adatbázisának rendezése

Társszervek szakmai vezetőivel való rendszeresen tanácskozások

Ügyviteli ellenőrzések helyszíni elvégzése, valamint a járásbírók és a Központi Szabálysértési Bíróság helyi sajátosságainak megismerése és folyamatos figyelemmel kísérése

Közép és hosszú távú célok

Megalapozottsági mutatók javítása és azok fenntartása

Hiszek abban, hogy az eddig megszerzett tapasztalataimat, elkötelezettségemet, a jó célokért való tenni akarásomat a továbbiakban a törvényszék teljes büntető ügyszakának javára tudom fordítani. Köszönöm minden kollégának az eddigi igazgatási, szakmai és kollégiumi tagként végzett munkámhoz nyújtott támogatását. A kollégium igazgatásával kapcsolatos terveim elérésében feltétlenül számítok minden munkatársam támogatására.

Tisztelettel kérem bírótársaimtól és az Országos Bírói Hivatal elnökétől a terveim megvalósításához szükséges bizalmat és támogatást.

Békéscsaba, 2020. augusztus 17.

dr. Varga Magdolna

